

Isaszeg, Katona-pallag,
az Ismeretlen lengyel kapitány sírja
2007. október 6. 11 óra

Igen Tisztelt Konzul Úr!
Tisztelt Gulyka József Prépost Úr!
Nagytiszteletű Bajusz Árpád Lelkész Úr!
Kedves Lengyel Vendégek
Kedves Magyar Vendégek
Tisztelt Hölgyeim és Uraim!

Itt az isaszegi erdőben a Katona-pallagon, a honvéd sírok közelében, az Ismeretlen lengyel kapitány sírjára Turai György isaszegi kovácmester még 1900-ban korabeli kardokból keresztet és szalagot kovácsolt. 1972. szeptember 24-én a Magyar-lengyel Történelmi Napok alkalmával dr. György Attila plébános és a katolikus gyülekezet segítségével új síremléket állítottunk.

Az obeliszk felirata:

„Itt nyugszik az ismeretlen lengyel kapitány,
elhunyt a szabadságharcok küzdelmeiben.
Isaszeg lakossága 1972.”

Az isaszegi Múzeumbarátok Köre elhatározta a 35 éve felállított síremlék felújítását, és a 2007. január 20-i közgyűlés 1. számú határozatában foglaltaknak megfelelően a felirat mától lengyel nyelven is olvasható: **„Tu leży nieznanym polski kapitan, poległy w walkach Wiosny Ludów. Mieszkańcy Isaszeg 1972-ego roku.”**

Az emlékművet felavatása előtt 1972-ben a légierőhöz tartozó isaszegi helyőrség katonái egy ejtőernyővel borították be, most egy Varsóból hozott lengyel zászlóval takartuk le.

1972-ben az akkori társadalmi-politikai helyzetben nem történhetett meg az emlékmű felszentelése és megáldása, most ezt is pótoljuk: Gulyka József prépost úr, az isaszegi katolikus gyülekezet plébánosa felszenteli, Bajusz Árpád tiszteletes úr pedig megáldja az Ismeretlen lengyel kapitány síremlékét.

A sír fölött egy lengyel címerrel ellátott zászlót láthatnak, ez Krakkóból került Isaszegre. A zászlót úgy helyeztük el itt az erdőben a lengyel kapitány sírja fölött, ahogy ez Lengyelországban szokás, például a varsói Powązki katonai temetőben vagy Popieluszko atya sírjánál a Żoliborz-i templom kertjében.

Az emlékmű mellett a Wysocki légió hagyomány őrző katonái állnak díszőrséget, akik az 1830-31-es lengyel felkelés katonáinak egyenruháját viselik. Ehhez hasonló ruhában vettek részt a lengyel légiósok is az isaszegi csatában.

Tisztelt Hallgatóim!

2007. október 6-án az aradi vértanúk napján szenteljük fel és áldjuk meg az Ismeretlen lengyel kapitány felújított síremlékét.

A mai nap számunkra, magyarok számára gyásznappal. Gyászoljuk a kivégzett aradi vértanúkat: Kiss Ernő, Schweidel József, Dessewffy Arisztid tábornokokat, akiket golyóval végezték ki és Aulich Lajos, Damjanich János, Knézich Károly, Lahner György, Lázár Vilmos, Nagy-Sándor József, gróf Leiningen-Westerburg Károly, Pöltenberg Ernő, Török Ignác és gróf Vécsey Károly tábornokokat, akik bitófán haltak meg.

Ugyanezen a napon végezték ki Pesten, az Újépülenenek nevezett kaszárnnyában Batthyány Lajost, az első magyar független felelős minisztérium elnökét is. De gyászoljuk Kazinczy Lajos tábornokot a 14. aradi vértanút és az aradi börtönben megőrült, majd meghalt Lenkey János honvédtábornok, aki huszárszázada élén Galíciából tért haza és vett részt a szabadságharcban.

Az isaszegiek jól tudják, hogy a kivégzett aradi vértanúk közül Damjanich János, Aulich Lajos Leiningen Westerburg Károly és Nagy-Sándor József tábornokok, sőt Kazinczy Lajos is ott voltak az isaszegi csataterén 1849. április 6-án.

Tisztelt Hölgyeim és Uraim!

A Magyarországra érkezett lengyelek a szabadságharc folyamán önfeláldozóan harcoltak a közös ügy sikeréért. Beírták nevüket a magyar történelembe. A legkiemelkedőbbeket számon tartja a köztudat. Tábornoki rangban küzdöttek Dembiński, Bem, Wysocki és Bułharyn. De a lengyeleknek is voltak mártírjaik, akik neve egy sorban szerepel a kivégzett, bebörtönzött magyarokkal: Mieczysław Woroniecki herceg, Kazimierz Rulikowski és d'Abancourt neve ott látható a mártírok listáján. De nem jegyezte fel a történetírás annak a sok lengyel ifjúnak a nevét, akiknek a magyar 1848-1849 jelentette a nagy életiskolát, amikor tetteikkel lehetett bizonyítani a szabadságeszméhez való hűségüket. A lengyelek áldozatkészségét veszteségeik is jelzik. Tudjuk, hogy Joachim Szyk negyven főre teszi a légió halottainak és sebsültjeinek számát az isaszegi csatában. Az Ismeretlen lengyel kapitány emlékműve az ő helytállásuknak, önfeláldozásuknak is örök emléket állít.

Kedves Lengyel és Magyar Vendégeink!

”*Ha mi vállat vállhoz vetünk, ketten együtt nem veszhetünk*” énekelték a lengyel légió katonái. „**A Mi szabadságunkért és a Tiétekért**” jelszó szellemében búcsúzott Magyarországtól Wysocki tábornok is 1849 augusztusában a Duna melletti Orsovában kiadott kiáltványában

„*Veletek harcoltunk, magatok is tudjátok, nem zsoldosok gyanánt, nem személyes vagy önző érdekből, hanem egyedül azon reményben, hogy a ti szabadságtok kivívása, s abban a mi részvételünk alapját képezik a további harcnak, mely életünk szakadatlan célja: **harc Lengyelország függetlenségéért, mely nélkül Magyarország függetlensége sem fenn nem tartható, sem célhoz nem vezet.***” Ezt nevezzük ma magyar-lengyel egymásrataltságnak. Ez a gondolat az alapja a jelenkori magyar-lengyel együttműködésnek is.

Köszönöm megtisztelő figyelmüket!
